

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: **DUMINEC'A.**

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele se se adreseze la Redactiunea dela „Biserica si Scol'a.” Er banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.”</p>
---	--	---

Obiectivitatea in vederi si in judecata la noi, la romani.

La noi, la romani esista in multe lucruri multa bunavointia si multu zelu, si sunt apoi pre de alta parte multe lucruri, facia de cari se vede o mare recéla si unu indiferentismu neiertatu, si nescusabilu.

Vomu fi de sigur cu totii aspru judecati de posteritate, pentru totu ceeace negligemu astadi in lucrurile, facia de cari suntem reci si indiferenti. In acelasi timp in se nu se póte, cá posteritatea se nu ne judece si pentru lucruri, facia de cari aretam astadi dóra pré multa bunavointia si pré multu zelu. Asertiunea din urma, asia ni-se pare noue de acum, de cand o punem pre chartia, se va paré la multi pré cutezata.

Cu tóte acestea legitimata si deplin rectificata ni-se pare si acésta asertiune, cand cugetám, ca faptu psihologicu este, ca si bunavointia pré multa si zelulu celu pré mare póte se-ne conduca in gresieli si inca in gresieli mari. Omulu cu pré multa bunavointia si cu pré mare zelu pentru o cestiune póte se devina fórté usioru preocupatu facia de dens'a; ér acésta preocupatiune nu-lu lasa se véda tóte lucrurile in adeverat'a loru colóre, asia cum sunt ele, si in acelasi timp nu-i lasa timp de ajuns se cugete cu destul sange rece, se calculeze, si se judece cu destula greutate asupra mersului si desvoltárii cestiunilor, facia de cari i-a intratu in capu preocupatiunea.

Asia ni-se pare noue, ca noi suferim fórté multu de acésta preocupatiune. Avem, seau ne facem dóra, ca avem pré multa bunavointia si pré multu zelu facia de unele cestiuni, si in zelulu nostru potem, se cademu in unu feliu de animositate nepermisa, care ne conduce la vederi si opiniuni gresite, si nu ne lasa timpulu si socotél'a trebuintósa, pentrucá se ne potem formulá o judecata dréptá. Preocupatiunea, de carea vorbim, produce apoi unu feliu de pré mare incredere in vederile nóstre; ér acésta pré mare incredere ne face se desconsiderám vederile altor'a; si apoi daca aflám ca ómenii, cu cari chia-

mati suntem la impreuna lucrare pre terenulu vietii publice, nu au acelesi vederi, pre care le avem noi, nu ararareori se intempla, cá se dàm, si se lovim intrinsii fara crutiare. De aci provine apoi, ca se póte intemplá, cá se uitam de cauza, si in preocupatiunea nóstra se-ne ocupám, si dóra se-ne ciocnim unii pre alti cu scopu si fara scopu, ér sfersitul se fia, ca caus'a comuna se suferé, si noi se ne perdemu timpulu si se-ne consumám puterile in nisce nentilegeri si certe sterile cari nu facu nici celu mai micu servitiu causei publice.

Succesulu in viét'a publica depinde dela o suta si dela o mia de factori, si adeca nici dela mai multi, nici dela mai putieni factori, decât dela colucrarea armonica a tuturor individiloru si respective a tuturor elementelor, din cari se compune societatea respectiva. Si in considerarea proverbului, ca nu esista „radacina mica, carea se nu restórne carulu mare,” nu esista nici in viét'a publica factoru nensemnatu, carele se nu póta face servitiu mari, precum nu esista pre de alta parte factoru insemnatu, carele se nu póta fi impedecatu si paralisatu in actiunile sale si de celu mai nensemnatu dintre ómenii, chiamati la impreuna lucrare pre calea desvoltárii si a progresului.

Daca ne-am pune intrebarea, ca dintre societatile, cari sunt astadi in lume si in tíera, care este cea mai puternica, si care promite mai multu cât pentru viitoriu, atunci neaperatu vom trebui se dicemu, ca acea societate este mai puternica, in care este mai multu si mai bine desvoltatu spiritulu de impreuna lucrare, spiritulu de colucrare armonica.

Societati puternice au decadiutu, cand le-a lipsitu din sinulu loru acestu spiritulu, si societati mici s'au inaltiatu, si s'au ridicatu, cand in sinulu loru s'a gasitu, si s'a alimentatu acestu spiritulu.

Esista inse óre la noi acestu spiritulu de impreuna lucrare, de colucrare armonica?

Neaperatu esista multa si mare portiune din acestu spiritulu, si pecatu mare ér comite omulu, carele

ar tagadui esistentia lui. Din nefericire cá ori-ce planta nobila, ce cresce pre pamentu are si acestu spiritu dusimani sei.

Celu dantau dintre acesti dusimani, credem noi, ca este, ca sunt, si potu se fia intre noi ómenii cu pré multu zelu. Este bunu zelulu si spiritulu de a face si a întreprinde, dar de valóre reala pentru inaintarea unei societati este numai atunci, cand moderatu este prin minte si prin calculu, cand tiene calea de mijlocu între aceea ce ne-am indatinatu a numi optimismu si pessimismu, sean indiferentismu. Fara acésta busola totu zelulu se reduce la unu feliu de focu de paie, care se aprinde, si se trece fara se lase cea mai mica urma dupa sene.

La noi sunt multe necazurile, si cá toti ómenii de o anumita valóre vom fi avendu de siguru si multi dusimani. Celu mai mare dusimanu alu nostru, din cari provinu tóte necazurile, este fara indoie la imprejurarea, ca nu totdeun'a vedem lucrurile in adeverat'a loru colóre si nu suntem destulu de obiectivi in judecat'a, ce o formulamu, si esprimam in judecat'a nóstra.

Nu-i vorba, indatinate sunt astfelu de vederi in tóte societatile, in cari exista lupta de partidu. Unde sunt partide, fie-care parte judecata totu ceea ce se face si ceea ce nu se face din punctulu de vedere alu scopului, pre carele lu-urmaresce partidulu. Si cine judeca unu lucru cu preocupatiunea spiritului de partidu, oricat de emancipatu s'ar tiené, nu póte cá se-lu judece obiectivu, si in urmare nu póte se-lu judece cu cumpan'a dreptatii.

Am disu adesea, ca in biserica este unu adeveratu norocu pentru noi, ca spiritu de partidu nu se póte nasce si desvoltá, pre cáta vreme stam pre bas'a evangheliei, si pre cáta vreme lucrám numai pre bas'a acestoru principie. Si norocu este pentru biserica, ca ori de câte ori s'a incercatu a-se formá grupuri între noi in contra acestoru principie, totdeun'a au fost nabusite astfelu de incercári. In acelasi timp in se s'a vediutu inse din cand in cand in societatea nóstra ivindu-se unu feliu de spiritu contrariu mersului, luat de biserica pre bas'a principiiloru ei celor vecinice. Arm'a acestui spiritu este pré multa vorba si pré putiena obiectivitate in vederi si in judecata. Biserica si-a urmatu inse cu tóte acestea cursulu ei, si neaperatu si-lu va urmá si in viitoriu. Si daca amintim, si ne ocupam de asta data de acésta imprejurare, nu o facem din altu motivu, decât curatu numai din stim'a si dorulu, ce-lu avemu, cá cauzele nóstre se pota luá unu sboru si mai repede, decât celuce a fost cu potintia pana acum.

De aceea oprindu-ne aici dicemu, daca dorim acestu sboru, atunci se vorbimu mai putien si se lucrám mai multu, si in tóte ale nóstre se cautam se fim cât mai obiectivi in vederi si in judecata.

O noua dania pre seam'a seminariulu diecesanu.

Din o corespondentia, pre carea o primimu din comun'a Giul'a magiara, aflamu cu bucuria, ca ave-rea publica a diecesei a sporitu cu sum'a de 100 fl. adeca un'a suta fiorini val. austr.

Veduv'a reposata din numit'a comuna cu numele *An'a Romanu* a lasatu in testamentulu sen unu legatu pre seam'a diecesei in suma de 100 fl. — care suma in curend se va predá pre calea s'a reprezentantiei diecesei.

Nu este mare acésta suma, dar doue sunt punctele de manecare, din cari purcediendu, detorintia avem, se-i damu o deosebita importantia si valóre. Este denariulu veduvei acésta suma, este denariulu binecuventatu de Mantuatoriulu lumii, si in acelasi timp, de cand tienemu noi celu putien aminte, este primulu casu, ca unu credintiosu de ai nostri si-a adusu aminte la facerea testamentulu seu, de scól'a nóstra din Arad.

Aceste doue imprejurari ne-a indemnatu si pre noi, cá precum dens'a a amintitu in dilele sale din urma seminariulu nostru diecesanu: tocma asia se-o pomenimu si noi in acésta forma pre dens'a, precum si dani'a facuta pre seam'a scólei, pentrucá cu totii se-ne deprindem cu ideia, ca avem detorintie facia de acésta scóla, si ca ea va poté inaintá mai cu sporu si mai cu succesu numai daca in cadrulu posibilitatii ne vom implini si aceste detorintie.

Cand ne aducem aminte de fericit'a testatória, nu putem, cá se nu ne aducem aminte totu de odata inca de o imprejurare. Reposat'a veduva a traitu in orasiulu Giul'a, orasiu de importantia pentru desvoltarea nóstra culturala, pentruca Giul'a este comun'a natala a fericitulu Moise Nicóra, a barbatulu, carele a luptatu atât de multu pentru despartirea si emanciparea bisericei nóstre de catra ierarchia serbésca, — dar unu orasiu, carele dupa situatiunea s'a geografica este la marginea diecesei, si credintiosii nostri de acolo traiescu printre neamuri si confessiuni streine. Si daca dens'a cu tóte acestea in sentiulu ei de pietate, sentiu bine conservatu si alimentatu între credintiosii nostri din numitulu orasiu si-a adusu aminte de seminariu, atunci a trebuitu de siguru se fia luminata de cinev'a in privintia binefacerei celei mari, pre carea o face dens'a prin acestu daru alu seu.

Nu scim cine este acestu cinev'a, dar cu tóte acestea, cá pre unu necunoscutu lu-amintimu aci, si-i damu tributulu de recunoscintia si de lauda, pre carele lu-merita.

Desarcinandu-ne si de acésta sarcina se mergemu mai departe. Repetimu, punem mare pretiu pre acestu daru, pentruca elu este datu pre seam'a unicei scóle superióre din diecesa, si dela carea între imprejurarile de astadi acceptamu multu, ér alu doilea pentruca este unu inceputu frumosu, carele a adaosu la tari'a convingerii, pre carea o am avutu pana acum, ca noi

ne putem creá fonduri si inea fonduri mari pentru asigurarea institutiuniloru nóstre de cultura.

Vorb'a este se aflám numai modrulu, si respective chei'a, prin carea se putem deschide inimile credintiosiloru mai cu dare de mana pentru contribuiuri spre scopulu acest'a.

Si chei'a acést'a o-a aflatu acelu cinev'a, carele a indemnatu pre fericit'a An'a Romanu de a-si impodobí numele cu unu daru pre altariulu culturai nóstre bisericesci-nationale.

Câte ocațiuni de acestea nu ni-se voru fi dandu in sinulu poporului nostru, daca le vom cautá si vom umblá dupa ele!

Si daca vom umblá, si le vom cautá de siguru le vom si aflá.

Cu fie-care daru, ce se face de credintiosii nostri pre seam'a unei scóle, seau unei biserici, cascigám in taria si in putere, devenimu mai spornici intru a face progresu pre calea culturai nationale.

Dorindu cá Ddieu se resplátésca in ceriuri fapt'a cea frumósa a reposatei veduve An'a Roman, dorim si sperám, cá acésta frumósa fapta a ei se afle cât mai multi imitatori in sinulu poporului romanu!

Din Crisian'a-Bihoréna, 12/24. Noemvre 1886.

Onorate Domnule Redactoru!

Cunoscand interesulu, ce l'ati aratatu totdeún'a pentru progresulu culturai nóstre nationale, mi-ieu libertate a ve rugá, se binevoiti a luá notitia despre solemnulu actu, ce se petrecu ieri in comun'a Brate'a, un'a din cele mai frumosu situate in Crisian'a-Bihoréna.

In 1/13. Noemvre se santá scól'a confesionala romana ortodocsa din Brate'a. Santirei i-premerse sant'a liturgie sevarsita de Dlu Gavriilu Lungu, preotu in Ponóra, asistatu de adm. Simeon Butiri si preotulu din Danesiu Mihai Bohusiu.

Dupa celebrarea santei liturgii, parintele Lungu adresa catra poporulu adunatu din tóte partile, o cuventare, invitandu-lu la scóla. Pe atunci sosi si Dlu protopopu tractualu, T. Filipu insocitu de mai multi preoti, invetiatori si alti fruntasi d'ai poporului nostru, si numai decát se purcese la santirea scólei. La finea santirei Dlu protopopu rosti o cuventare ocaionala, aratandu insemnatatea cea mare a scólei si insuflétindu si pre óspetii adunati din alte locuri, unde nu suntu scóle corespundietóre, se nisúésca la edificarea unoru scóle macar ca acésta din Brate'a.

Dela scóla mersaramu cu totii la prandiu comunu, carele pana in fine si-a pastratu coloritulu serbatorescu. Aiei apoi se redicara mai multe toaste. Primulu l'a redicatu Dlu protopopu intru sanatatea Maiestátii Sale si a Casei domnitórie accentuandu, ca numai din grati'a Maiestátii Sale si-a redobanditu biserica nóstra nationala vechile drepturi si numai deatunci progresédia. Alu doilea la redicatu parintele Lungu intru sanatatea Pré Santiei Sale, a parintelui Episcopului Ioanu Metiauu, aratandu prosperarea dieceesei de sub restimpulu pastorei Sale. S'a mai redicatu de Dlu notariu V. Czibenszky pentru Inaltulu guvernú si de preotulu din Siuncuisiu Ioanu Popoviciu intru sanatatea povatiuitoriloru, cari au intreprinsu frumós'a nisuintia de a cladi acésta scóla si a credinciosiloru, cari au incorporat'o contribuindu cu denarii loru.

Dupa acestea s'a deschisu o colecta benevola pentru procurarea necesareloru requisite de scóla, eventualu pen-

tru infintiarea unui fondu scolaru, pentru scól'a confesionala din Brate'a. La colecta au contribuitu:

Dn. T. Filipu, protopopu 5 fl.; Dn. V. Czibenszky, notariu in Brate'a 5 fl.; Dn. A. Feldheim, regalistu in Brate'a 10 fl.; Dn. G. Lungu, preotu in Ponóra 5 fl.; Dn. I. Onciu, preotu in Balnac'a 2 fl.; Dn. S. Butiri, preotu in Brate'a 2 fl.; Dn. I. Popoviciu, preotu in Siuncuisiu 2 fl. Dn. F. Pakler, padurariu in Brate'a 3 fl. Dn. H. Bittner, sief. la statiune in Brate'a 3 fl. Dn. Al. Hubay, morariu in Balnac'a 2 fl. Dn. T. Tontiu, invetiatoriu 1 fl. Dn. I. Domocosiu, epitropu 1 fl. Dn. T. Butiri, cantaretiu 50 cr. Dn. I. Tod'a din Remetia 2 fl. Dn. P. Brade din Ponóra 2 fl. Dn. Dem. Bere, jude in Damesiu 1 fl. Dn. Dem. Mane, jude in Brate'a 2 fl. Dn. Dem. German, 40 cr. Dn. I. Pancu, 1 fl. Dn. G. Groze, 20 cr. Dn. P. Pancu, 20 cr. Dn. P. Pop'a, 20 cr. Dn. St. Mane si sociu 1 fl. Dn. M. Omutiu, 1 fl. Dn. I. Suciú, I. Czepelle, I. Borza invetiatoriu, F. Bere, câte 50 cr. — M. Mane si sor'a ei, G. Czepele, D. Hartmam, M. Pohusin preotu, I. Trippon si soti'a s'a si S. Sturza, jude: câte unu fiorinu; A. Narde din Remetia, V. Czibensky iunior: câte 2 fl. 50 cr. Dn. P. Salkovics, casariu la statiune: 2 fl. si Dem. Czepelle 10 cr. De tot: 67 fl. 60 cr.

Acést'a suma numai decát s'a predatu judelei din Brate'a, ér cu colectarea prin provincia s'au incredintiatu: 1) Dn. V. Czibenszky notariu in Brate'a pentru Remetia si juru; 2) Dn. A. Feldheim, regalistu pentru Borodu si juru; 3) Dn. A. Filipu, notariu, pentru Elesd si juru si 4) Dn. I. Popoviciu, preotu pentru Orade si juru.

Dn. protopopu s'a indepartatu, ér poporulu remasu dinpreuna cu tóta inteliginti'a se ingriji de arangiarea unei petreceri de dantiu, care tienu pana demenéti'a pe langa cea mai buna dispositiune.

E demnu de insemnatu, ca judele Dem. Mane, intru atât'a a fost patrunsu de cele petrecute, încát si-a esprimat dorinti'a si vointi'a ca peste doi ani se-ne putem intruní la o si mai mare serbatóre, la santirea bisericii, ce de acum voescu se edifice.

Se dea Ddieu, ca poporulu necontentitu se-si pastreze insuflétirea pentru totu, ce e bunu si frumosu, ér conducatoriloru lui inime curate si vointia tare pentru redicarea bisericii si a natiunei!!

I. P.

Unu institutu de creditu in Siri'a.

In cele ce urméza publicám statutele reuniunei de creditu, infientiate in Siri'a, lasandu a vorbí mai pre largu despre acestu institutu, si despre importanti'a infientiárii astorfeliu de institute in sinulu poporului nostru in unulu din numerii viitori.

STATUTELE

Bancei de pastrare si ajutoriu din Siri'a-romana cá asociatiune cu garantia marginita.

CAPU I.

Scopulu, procur'a, capital'a, averea, capitalulu de negotiu, durat'a, disolvarea, comisiune de disolvarea bancii.

§. 1.

Scopulu bancii de pastrare si ajutoriu din Siri'a-romana (cá asociatiune cu garantia marginita) e:

a) a dá ocasiune ori carui tocmai si celui mai sermanu cá cu depunere de 10 cr. septemanarie se se póta face membrulu acestei bancii si cu timpulu se-si castige unu capitalu óre-si care de si modestu.

b) cá membrii sè se póta pre langa percente modeste si legali a se impartasi in anticipatiuni si imprumuturi, ce se receru la aridicarea séu investirea economiei, maestriei — séu ori-carei întreprinderi industriale ori comerciale a dinsiloru.

§. 2.

Procur'a (titlu) bancii si capital'a e :

„Banc'a de pastrare si ajutoriu din Siri'a-romana cá asociatiune.“ Siri'a-romana (Román-Világos.)

§. 3.

Averea bancii se compune :

a) din solvirile septemanarie (§. 16.) a membriloru,

b) din procentele ce incurgu dupa anticipatiunile si imprumuturile dande si din tacsele ce se solvescu odata pentru totdeun'a de catra membrii la inscriere (§. 16.)

c) din tacsele si competintiele ce perfigu statutele,

d) din capitalulu de reserva (§. 46.)

§. 4.

Capitalulu bancii de negociatiune sunt :

a) averea bancii (§. 3.)

b) depuneri spre pastrare pe percente (§§. 21 si 22.)

§. 5.

Cerculu de activitate a bancii este :

a) primirea tacselor membrale si fructificarea acestor'a,

b) primirea elocariloru private pe langa percente,

c) liquidarea de imprumuturi.

Se sustiene adunarei generale, ca cu timpulu in cât va fi necesitate a mari cerculu de activitate a bancii.

§. 6.

Asociatiunea acésta se infintieza din societati anuale, care fie care tiene unu periodu de cinci ani si dupa cinci ani ori care se disolva.

Dreptu aceea nu are dreptu nici unu membru a-si cere indereptu tacsele membrale pana nu se incheia unu periodu de cinci ani afara de casurile din §. 12, éra dupa incheierea periodulu de cinci ani totu membrulu 'si capata tóte tacsele solvite cu castigulu (dividenda) ce cade pre quotele sale. Acelu individu, care in decursulu anulu pasiesce de membru, e datoriu a solvi tacsele dela inceputulu anulu cu percentulu de 8°/_o de sine intielegandu-se, ca tot membrulu numai in acelu castigu (dividenda) séu perdere anuala ori periodica se impartasiesce, in care a luat parte ca membru. Totu membru e deobligatu in decursu de cinci ani a solvi tacsele septemanarie.

§. 7.

Asociatiunile anuale se disolvu astfelu :

Cu tóta finea anulu castigulu (dividendele) se imparte intre depunerile septemanarie si cu finea anulu a cincelea conform computariloru incheiate acestui anu, — se calcula partea si castigulu ori carui

membru din averea asociatiunei si acésta parte cu (dividende) castigu dupa adunarea generala carea lasa pre locu socotile dupa anulu ultimu la a siésa septemana totu membrulu pre langa predarea libelulu in bani gat'a i-se solvesce.

Quot'a si dobând'a solvinda pentru ori care membru se pastréza de catra asociatiune inca trei luni fara camata ér de aci inainte numai pentru percentu.

§. 8.

Cu unu anu inaintea disolvirei unui periodu de cinci ani adunarea generala alege o comisiune liquidatóre de 5 membrii, cari controleaza disolvarea si solvirea si face raportu la procsim'a adunare generala (§. 25.)

CAPU II.

Pasirea, repasirea, eschiderea.

§. 9.

Membru póte fi tot maiorenulu, tóta corporatiunea ca persóna juridica, ba chiar si minoreni cu invoirea tutoriloru.

Tot membrulu la inscriere trebuie se subscrie o lista si acésta subscriere insamna, ca dinsulu tiene statutele asociatiunei pentru sine deobligátorie.

§. 10.

Despre numerulu membriloru este a se duce unu catalogu, in care se induce : numele, cognumele (procur'a) si starea civila a ori càrui membru, diu'a pasirei si repasirei, numerulu quoteloru depuse si diu'a abdicariloru acelor'a.

Datóre e asociatiunea a insinúa Tribunalulu competentu in tot anulu in lun'a Ianuariu unu astfelu de catalogu.

§. 11.

Ori care membru se considera de eschisu din asociatiune :

a) care pentru crima ori altu delictu comunu moralu va fi judecatu cu judecata aredicata la valóre,

b) care va vatamá interesele asociatiunei,

c) in contr'a carui'a asociatiunea pentru pretensiunile sale va fi nevoita a cere licitatie,

d) conform §-lui 53.

Unu astfelu de membru dela primirea hotaririi scripturistice referitóre la eschiderea lui, nu se mai considera de membru si primirea unei astfelu de hotariri pentru tóte quotele lui e egala cu abdicarea din 12 care se aplica si pe casulu, cand atare membru ar datoru asociatiunei cu atare anticipatiune séu imprumutu.

§. 12.

Repasirea caruiva membru este benevola séu nevoita, dar numai cu sustinerea deobligaminteloru din statute se póte efeptui (§. 17. 47.)

Causele repasirei sunt :

a) mórtea,

b) decaderea materiala,

c) transcrierea quoteloru pre altulu (§. 17.)

d) picarea in concursu,

e) cu abdicarea statorita in artichu de lege 37, §. 235 din anulu 1875, care abdicere inse este de a se insinúa la directie inainte de inchiderea anului cu cinci luni adeca pana cu finea lui Iuliu.

In casurile aceste ori care membru si inainte de inchiarea periodului de 5 ani pre langa imputarile imputande 'si capata afara cuotele, dar pre anulu abdicerei societatea in locu de castigu (dividende) i solvesce numai percentu de 30% la suta.

f) daca quot'a septemanara nu se solvesce in restimpulu din §. 16. §. 18.)

§. 13.

Aceste quote se solvescu inainte de 5 ani :

in casulu a) din §. 12 succesoriilor legali la cetera acestor'a,

in casulu b) proprietariloru,

in casulu c) se transcrie pre cumperatoriu ca pre membru nou (§. 17.)

in casulu d) concursului,

in casulu b) si d) inse daca quot'a e de 20 fl. la 14 dile, daca e mai mare numai la trei luni dupa abdicere de membru se intempla solvirea.

in casulu e) dupa incheierea anului la optu septemani se intempla solvirea.

De sine se intielege ca succesorii si concursulu potu se remana pre langa deobligamentulu statuteloru membrii ai asociatiunei.

CAPU III.

Drepturile si obligamentele membriloru. Quotele.

§. 14.

Drepturile statutuáli se castigu cu solvirea primei quote.

Aceste drepturi sunt :

a) votulu in adunarea generala, a alege si a potea fi alesu (§. 25.)

b) pre langa conditiunile din statute (§§. 19. 20) a potea luá imprumutu,

c) a potea a depune sume de bani in banca spre fructificare (§§. 21. 22.)

d) a luá parte la dividende (cascigu) (§. 49.)

e) la disolvarea asociatiunei prescria in §. 50 a cere quot'a ce pica pre dinsulu din averea societáti (§. 3.)

§. 15.

Membrii asociatiunei sunt datori :

a) a solvi barem o quota septemanaria (§. 16.)

b) a stá bunu pentru obligamentele asociatiunei ori au sustatu aceste nainte de a pasí ca membru ori numai dupa aceea au obvenitu aceste si asia membrii asociatiunei sunt solidari deobligati — dar numai in puterea quoteloru si dividendeloru ce representa, — pentru datoriile asociatiunei.

§. 16.

Tot membrulu dupa placu se póte deobligá la solvirea unei séu mai multoru quote septemanarie.

Solvirea quoteloru septemanarie duréza cinci ani

si dupa tota quot'a la solvirea prima ca tacsu de inscriere 20 cr.; — ca quota septemanaria 10 cr. séu la anu 5 fl. 20 cr. este a se solvi.

Quotele septemanarie se potu solvi si inainte. Quotele septemanarie se solvescu in localitatea asociatiunei casariului si se inscrie si quitéza de catra acest'a si de catra unu membru a directiei, care va fi de facia ca comisariu dilnicu, in o carticica care se vá inmanuá fie carui'a membru cu pretiulu recuirarei.

§. 17.

1. Quotele solvite de catra membrii remanu proprietatea dinsiloru, dar dela solvirea loru servescu de pemnu spre asigurarea deobligamenteloru si datoriiloru asociatiunei si esecuti'a condusa de catra alti creditoru in contra ori carui membru alu societáti esecuentulu i-da numai dreptulu prescriu in legea comerciala §. 239.

2. Ori care membru póte cedá quotele sale ori cui care póte numai fi membru societáti conform statuteloru (§. 9.) dar acésta fapta este datoriu a-o face cunoscuta directiunei. Pentru acésta cessia este inse de a se solvi afara de competinti'a timbrala de quota septemanaria sub titlu de cessia 20 cr. (§. 46.) si apoi proprietariulu nou pasiesce in tóte drepturile si deobligamintele cedantelului.

§. 18.

Acelu membru, care nu solvesce la septamana regulatu quot'a ori quotele sale, e datoriu pe fie care septemana si de fie-care quota a solvi unu cruceriu ca amenda ; (§. 46.) acelu'a quota (solviri) inse, care e datoriu cu quot'a séu quotele septemanarie pre trei luni, dela admoniti'a inscria a directiunei in 14 dile nu solvesce restantia afara de casurile a) si e) din §. 12. pica in favórea asociatiunei (§. 46.) De sine intielegendu-se ca remanu neatinsu deobligamentele ce are facia cu asociatiunea din imprumuturi séu din aceea ca a statu bunu pentru cinev'a.

CAPU IV.

Anticipatiunile, imprumuturile, depunerile pentru pastrare si cause pie.

§. 19.

Banc'a dà anticipatiuni séu imprumuturi ori cui, dar mai putienu de 10 fl. nimerui. Membrii asociatiunei au inse prioritate.

Imprumuturile se dau :

1. Pre cambii si obligatiuni cu doi giranti.

2. Pe papire de pretiu locale pana in puterea 50% a cursului loru.

3. Pe obligatiuni de statu séu proprie de creditu pana in puterea $\frac{3}{4}$ a cursului loru, dar numai atunci, daca aceste au cursu la burz'a pestana séu vienesa si si atunci numai pre langa deobligamentele din statute.

4. Pe bijuterii de auru si argintu in puterea pretiului loru 50%.

5. Pre hypoteca.

Membrii asociatiunei inse in puterea $\frac{3}{4}$ a quo-

tei seu a quoteloru loru pre cambii séu obligatiune fara giranti potu se aredice imprumutu dela banca, au inse a lasá ca pemnu carticie'a ce suna despre cnotele septemanarie la banca.

§. 20.

Percentulu imprumutului si a anticipatiuniloru e 80/0 dela suta, care percentu precum si percentulu de manipulatiune, care directiunea lu-va hotari si publicá in tot patrariulu anului e de a se solvi totdeun'a inainte.

Anticipatiunile si imprumuturile le licidéza directi'a in siedinti'a s'a cu maioritate de voturi.

Timputu si modalitatea resolvirei anticipatiuniloru si imprumuturiloru se vá regulá cu regulamentul de administrare (§. 35.)

§. 21.

Pentru latirea negociatiunei se potu lna in banca bani pentru fructificare. Documentele despre aceste elocari pentru pastrare si fructificare trebuie se sune pe nume.

Percentulu ce se va dá dupa astfelu de elocari pentru pastrare nu altcum timpulu abdicerei acestor'a lu-va hotari directi'a fiindu acést'a datore tota stramutarea a o aduce la cunoscinti'a membriloru si adunarei generale. (§. 25 si 52.) Hotarirea acést'a de stramutare a directiei se estinde atât la pastrarile de pana atunci, cât si la cele ce se vor face de atunci inainte.

Percentele dupa elocari pentru pastrare se solvescu la tot anulu ulteriormente si in cât la finea anului nu se aredicu, banc'a administréza aceste percente si pe mai departe in favorulu depunetoriulu, considerandu-se de depunere noua.

§. 22.

La asociatiune se potu depune pentru pastrare si sume pentru anumite scopuri si aceste se vor manipula conform scopului loru. Astfelu de elocari inse numai cu invoirea directiei se vor primi.

CAPU V.

Administrati'a.

§. 23.

Conducerea si control'a causelor asociatiunei se efeptuiesce :

- a) prin adunarea generala a membriloru,
- b) prin directie,
- c) prin comisiunea supraveghiatore.

I.

Adunarea generala.

§. 24.

Adunarile generale sunt ordinare si estraordinare. Directiunea e indatorata in tot anulu in lunile prime ale anului a conchiemá o adunare generala, care numai atunci este capabila de a hotari, daca este compusa de un'a tertialitate a tuturor membriloru.

Daca inse membrii nu s'ar infaciasia in nume- rulu recerutu, preste doue septemani este a se con-

vocá o noua adunare generala, care apoi decide cu maioritatea de voturi a membriloru presenti.

Adunari generali straordinare se potu convocá din partea directiei de atâtea ori, de câte ori are lipsa de ele; directiunea inse este datória a convocá adunarea generala :

a) daca convocarea o poftesce comisiunea supraveghiatore conform legei comerc. §. 195 (§. 42.)

b) daca 20 de acei membrii, cari represinta 1/10 parte din averea asociatiunei pre langa predarea scopului si causei in scrisu la directiune ceru conchiemarea adunarei generale.

Sub hotarire se potu pune numai causele espuse in publicatiunea de conchiemare a adunarei generale; in casulu §. 42 directiunea de locu e datória a conchiemá adunarea generala.

Adunarea generala in casurile a) si b) este a se convocá dela sosirea provocarei in 14 zile.

Adunarea generala totdeun'a e a se tienea in Siri'a-romana.

Convocarile la adunarea generala se vor face prin directiune in modulu de catra dins'a statorindu (§. 52.)

Directiunea este datória a aratá bilantiulu anulu vidimatu si aprobatu de catra comisiunea supraveghiatore adunarei generale ordinare si a face raportu despre administrarea causelor si negociatiunelor anuale din anulu trecutu.

§. 25.

De competinti'a adunarei generale se tienu obiectele urmatore :

a) alegerea si absolvarea directiei, comisiunei supraveghiatore si a comisiunei pentru licidare.

b) absolvarea directiei de sub socót'a anuala conform raportului si propunerii comisiunei supraveghiatore séu amovarea directiei.

c) constituirea si remunerarea fondului de reserva, nu altcum hotarirea dividendei.

d) statorirea lefei si donatiunei diregatoriloru.

e) referarea causelor apelate (§. 34 si §. 42.)

f) a decide preste propunerile facute de catra directia ori altu membru. Propunerile membriloru au inse a se predá si respective a se insinúa in scrisu directiunei nainte de adunarea generala cu 6 zile.

g) a mari cerculu de activitate a asociatiunei.

h) stramutarea statutelor.

i) desfiintierea societátii, licidarea si unirea cu alte asociatiuni (§. 50 si 51.)

k) staverirea remuneratiunei directiei si a comisiunei supraveghiatore (§. 49.)

l) alte obiecte prescise in legea comerciala.

Pe tapetu se potu pune numai obiectele espuse in convocare, afara de a hotari preste propunerea de a convocá o adunare generala estraordinaria.

§. 26.

In adunarea generala presidiaza presedintele directiunei séu substitutulu acestui'a, care trebuie se conduca siedinti'a conform regulelor parlamentare.

Adunarea generala alege trei membrii pentru autentificarea protocolului.

Protocolul luat in sedintia trebuie sa contina numarul si numele membrilor prezenti, obiectele pertractate, propunerile facute si ca indorsatu hotaririle luate. —

Protocolul luat dupa sedintia mai multu in 15 zile este sa se subscrie de catre presedinte, conducatoriul protocolului, de catre presedintele comisiunii supraveghiatore si de catre membrii de incredere si cu adnece cu tot in origine seu in copia autentica este de a se substerne Tribunalului competente.

§. 27.

Hotaririle in adunarea generala se aduc de regula prin voturile absolute maiore a membrilor de facia (§. 21 si 51.) Presedintele inca voteza si la casu cand voturile sunt egale, aceea hotarire se aredica la valóre, catre care si presedintele se alatura cu votulu seu.

Votarea se intempla in modulu propusu de presedinte si primitu de catre adunare. Daca inse rezultatulu este dubiu presedintele ordinezã votare nominala si trebuie se o ordinezã, daca acést'a o poftescu $\frac{1}{4}$ parte a membrilor de facia.

§. 28.

In adunarea generala tot membru are unu votu, membru care are cinci quote are dóue, care are diece quote are patru voturi si asia dela diece quote in sus dupa fie-care cinci quote mai are câte dóue voturi; mai multu de diece voturi inse nici unu membru nu póte representã, ori câte quote va avea si voturile ce ar mai avea nu le póte cedã altui'a. Este de insemnatu, ca voturile unui tutoru inca se calcula conform acestei regule.

§. 29.

Tot membru are dreptu la votizare se se reprezinte prin plenipotentiatu ori se cedeze voturile sale pre altu membru; mai multu de diece voturi inse la nici unu casu nimene nu póte eesercitã nici cedã.

Spre legitimarea voturilor ori care membru e datoriu nainte de adunarea generala cu dóue zile a depune carticic'a si eventualminte plenipotentiile la directiune.

Minoreni si corporatiunele iuridice si-eesercita drepturile prin reprezentantii lor, nu altcum si femeile.

(Va urmã.)

D i v e r s e .

* *Chirotesia intru protopresviteru.* Septeman'a trecuta, in diu'a intrãrii in biserica a Maicii Domnului a fost chirotesitu intru protopresviteru pentru tractulu Oradiei mari prin Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu Ioan Metianu, nou alesulu, si respective demnitulu protopresviteru, parintele Tom'a Pacala.

Felicitandu pre confratele nostru pentru demnitatea, la carea a fost inaintatu de biserica, i-dorimu, cá Ddiu se-i ajute se conduca cu demnitate ani multi fericiti clerulu si poporulu nostru din tractulu Oradiei mari!

* *Chirotoniri intru preotu.* Dilele din urma s'a chirotonitu intru preoti prin Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu Ioan Metianu urmatorii clerici absoluti, si anume: *Sav'a Seculinu*, pentru parochi'a vacanta din Fiscutu, protopresviteratulu Lipovei si *Terentiu Nonu*, pentru parochi'a vacanta din comunele imbinate Ramn'a-Mónés'a, protopresviteratulu Buteniloru.

Felicitãmu pre noii confrati in Christos, si le dorimu celu mai bunu succesu pre frumós'a cariera, pre carea au intratu!

* „*Academii'a ortodoxa*“ dela facultatea teologica din Cernauti, s'a constituitu pentru anulu 1886/77 in adunarea generala ordinara din 11/23. Noemvre a. c. precum urmèza: Presidentulu „Academiei“: Traianu Putici, al. sem. an. IV; secretariu de externe: Ioanu Dorofteiu, al. sem. an. III; secretariu de interne: Victoriu Zaharovschi, al. sem. an. II. Sectiunea literara: Presid. alu sectiunii si vice-presid. I alu „Academiei“: N. St. Pop, al. sem. an. III; bibliotecariu: G. Mihaiescu, al. sem. an. III; controloru: E. Semac'a, al. sem. an. III. Sectiunea musicala: Presid. alu sectiunii si vice-presid. II alu „Academiei“: L. Grigorovici, stud. teol. an. III; cassariu: N. Mihaleicu, al. sem. an. II; rinduitoriu: E. Vasilovschi, al. sem. an. I. Comisiunea revedietóre: Christ. Iliuti, al. sem. an. III; Dimitrie Zop'a, al. sem. an. II; Teodoru Petruc, al. sem. an. I. — Pentru comitetu: Traianu Putici, presidentu; Ioanu Dorofteiu, secretariu de externe.

† *Necrologu.* Din o corespondentia primita din partile Torontalului aflãmu, ca parintele *Paul Fizesianu*, parochu in Toraculu micu a reposatu in 1 Noemvre a. c. in etate de 42 de ani, si anulu 17 alu functiunei sale preotiesci. Pre reposatulu lu-deplange neconsabil'a s'a soicia An'a, nascuta Cratiunescu, fiulu seu minorenu Virgiliu, precum si numerósele sale rudenii. Fie-i tierin'a usióra si memor'a binecuventata!

* *Cutremuru de pamentu.* Din Teregov'a, comitatulu Carasiu-Severinu, se scrie: Erã in nóptea din 23 spre 24 Noemvre n. la 10 óre 17 min. sér'a, când s'a auditu pe aici unu grozavu duruitu, asemenea trecerii in celu mai repede tempo a mai multoru birji, apoi a urmatu unu cutremuru atât de violentu, încãt tóte sticlele de pe dulapu, lampele etc., se loviau un'a de alt'a, ciasornicele steteau in locu, cu unu cuventu erã unu cutremuru de pamentu atât de vehementu, încãt noi toti inmarmuriti de frica am saritu de pe scaune. Cutremurulu a luat directiunea dela Nord spre Snd.

* *Unu tovarasiu de drumu neplacutu.* — Actriti'a din Parisu, d-siór'a Jeanne Marny, plecã la 19 c. cu trenulu acceleratu dela Rouen la Parisu. In statiunea Vernonu se suí unu strainu in acelasi cupeu, i-se comenda ca conte Perigor si incepù a conversã cu ea. Deodata dise ridiendu fetei: „Scii de unde viu? Directu din cas'a de nebuni de unde am fugitu.“ Actriti'a zimbi fara se-lu créda, dér elu adause: „Ti voi da indata dovedi, ca sunt nebunu.“ Dicendu acestea, scóse unu cutitu si-si facù, strapungendu-se câte'vea râni adenci. Cu unu risu batjocoritoru adause elu: „Déca totu te mai indoiesti, te strapungu si pe d-t'a, atunci vei crede.“ Jumetate lesinita, desparat'a fata cautã semnalulu de periculu, dér nebunulu ghemuí pe actriti'a la loculul ei si incepù a strigã totu in cupeu. Cand trenulu intra in Parisu, nebunulu zacea pe covorn slabitu de sângele ce-i cursese, ér d-siór'a Marny, lesinata, sta tupilata intr'unu unghiu.

* *Anulu platonicu.* — Se chiama anu platonicu unu spatiu de timpu, la sfirsitulul carui'a tóte lucrurile trebuie se se regasèca intr'acelasi locu. Unii dicu cà pentru revoluti'a acést'a trebuie 16,000 de ani, ér altii

dicu că trebue 36,000 de ani. Mai erau* si alții, cari credeau că atunci, când se va sfirsi period'a acést'a lumea va fi prenosita si că sufletele voru reîntră in corpurile loru că se începă o viétia noua la felu cá cea precedentă. Eca o anecdota in privinti'a acést'a: Nisce Nemti, cari poposiseră la unu hanu din Chalons sur Marne, aduseră conversati'a asupr'a anului platoniu, când tóte lucrurile trebue sè se întórca la starea de antaiu a loru; ei voira se înduplece pe hangiu se crédia, că nimicu nu eră mai adeveratu decât revoluti'a acést'a; asia că, diceau ei, „peste 16,000 de ani noi vom fi tot aici, tot la césulu acést'a si tot in camer'a acést'a.“ Si fiindcă avéu pré putiene parrale, rugara pe cărciumaru se-i crediteze pana atunci. Cărciumarul, pisicheiu, le respunde că primea bucuros. „Dar, fiindcă acum 16,000 de ani, di cu di, césu cu césu, a-ti mai fost aici si a-ti beutu pe datoria, faceti bine si platiti datori'a d'atunci, si pentru datori'a d'acum ve creditezu pe urma“ sfirsi elu a dice.

Concurs.

Pre bas'a decisului adusu in puterea §-lui 63 din stat. org. in siedinti'a Comitetului protopresviteralu gr. or. romanu alu Panciovei, tienuta in 11. Septemvre 1886, care decisu s'a incuviintiatu si din partea Venerabilului Consistoriu diecesanu cu conclusulu din 28. Octomvre 1886. Nr. 850 B, — prin acést'a se escrie concursu pentru ocuparea definitiva a postului de protopresviteru gr. or. romanu in tractulu Panciovei.

Competentii au se dovedésca, cumca posedu minimum calificatiunea normata in §. 15. lit. a) din Regulamentulu pentru parochii de class'a I-ma, avendu si testimoniulu de maturitate.

Intre competenti asemenea calificati va fi preferitu acela, care va probá, că a facutu studii la vre-o facultate juridica ori filosofica.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

1) Dotatiunea impreunata cu parochi'a protopresviterala vacanta din Uzdin, constatatória din o sesiune parochiala de pamentu intréga, birulu si stol'a parochiala indatinata dela familiele amintitei parochii.

Deverindu insa in decursulu timpului vacanta o parochia din comun'a Satulu-nou, carea prin Maritul Congresu nationalu bisericescu, tienutu in anulu 1881 este hotarita de locu centralu alu protopresbiteratului, protopresbiterulu alesu va avé sè se mute in comun'a Satulu-nou si se ocupe parochi'a vacanta de acolo cu dotatiunea ei in loculu celei din Uzdin, carea apoi se va ocupá de altu preotu.

2) Birulu protopresviteralu anualu dela preotii tractului conform punct. 32 alinea c) din rescriptulu declaratoriu illiricu.

3) Tasele pentru siedulele de cununia cu câte 2 fl., (doi fl.) de fie-care siedula.

4) Pausialele de calatoria prestande din partea Ven. Consistoriu in suma annuala cu 100 fl. (un'a suta fl.)

Protopresviterulu alesu va avé se locuésca in comun'a, in carea se afla parochi'a protopresviterala.

Se obsérva, că escrierea de concursu pentru protopresviteratu se face intre marginele decisiunii consistoriale din 15. Maiu 1886, Nr. 416 B, publicata in „foea diecesana“ Nr. 23 a. c. cu comunele insirate in aceea decisiune.

Doritorii de a concurge la acestu postu de protopresviteru, voru avé a substerne petitiunile loru de concursu instruite cu documinte in forma autentica despre calificatiunea si ocupatiunea loru de pana acum in terminu de 30 de zile dela I-ma publicare in „foea diecesana“ din

Caransebesiu, — Pré On. Domnu Filipu Adam, comisariu consistorialu denumitu pentru conducerea actului electoralu si protopresviteru in Iam.

Iam, in 11. Novembre 1886.

Filipu Adam, m. p.

Protopresviteru si
Comisariu consistorialu.

—□—

Pre bas'a decisului Consistorialu dto 23. Octomvre 1886 Nr. 3757, se escrie concursu pre capelani'a temporală pre langa deficientulu parochu Stefanu Ioanescu, din comun'a Ghirocu, (langa Timisiór'a) cu $\frac{2}{3}$ parti din tóte beneficele parochiale cu terminu pana in 28. Decemvre st. v. a. c. in care di se va tiené si alegerea.

Avendu capelanulu alesu a deveni dupa mórtea nefericitulu parochu — fara alta alegere — parochi'a se clasifică in intieslelu regulamentulu pentru parochii de clas'a II cu urmatórele emoluminte:

- 30 jugere pamentu aratoriu de clas'a I-a care aduce unu venitu anualu minimum 300 fl., luandu censulu pe 5 ani se arata urmatóreá stola minimala:
- pentru 50 inmortari minimum 150 fl.
- pentru cununii minimum 40 fl.
- pentru santirea apei obicinuite la serbatori mari 25 fl.
- pentru botezu 10 fl.
- pentru estrase minimum 16 fl.
- birulu usuatu dupa sessiuni scotite aduce 65 chible de grâu à 3 fl. 195 fl. — Sum'a 736 fl.

Este de insemnatu că stol'a sus amintita este computata dupa stola veche de para acum usuata, ci nu dupa norma stolaru provisoriu Nr. 210 sinod. epar. 1877. in censulu stolaru scotita; si ca parochi'a consta din $1\frac{1}{2}$ parochia cu 180 de case.

Competentii au a-si tramite recursele loru instruate conform statutulu organicu si a regulamentulu pentru parochii pana in 20. Decemvre st. v. a. c. adresate comitetulu parochialu la adres'a Revendissimulu Domnu Meletiu Dreghiciu, protopresviteru in Timisiór'a, competentii au a-se presentá pana la terminulu susu numitu in un'a séu dóua dumineci in sant'a biserica din comun'a Ghirocu (langa Timisiór'a) spre a-si aretá desteritatea in oratoria, cantare si ritualele bisericesci.

Din siedinti'a Comitetulu parochialu,
Ghirocu, in 5. Noemvre 1886.

Aureliu Craiovanu, m. p. *Petru Barbosu, m. p.*
not. com. par. pres. com. par.

Cu invoirea si contielegerea mea: M. DREGHICIU, m. p. protopresviterulu Timisiorii.

—□—

Pentru deplinirea parochiei din Troiasiu, cu care e imbinatu si postul invetiatorescu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din 23. Noemvre st. v. a. c.

Emolumintele preotiesci sunt: un'a sesiune pamentu la dealu, un'a gradina parochiala, birulu preotiescu dela 80 numere de case, socotindu-se de numeru câte un'a masura de cucuruza sfarmatu, si stolele indatinate. Salariulu invetiatorescu e: 192 fl. in bani, 10 orgii de lemne, 8 jugere pamentu la dealu — parte aratoriu, parte padure, si cortelu cu gradina.

Doritorii de a ocupá aceste posturi sunt avisati, recursele prevediute cu tóte documintele prescise — si adresate comitetulu parochialu, a-le trimite parintelui protopopu Vasile Belesiu, in M. Radna.

Troiasiu, 26. Octomvre 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: VASILE BELESIU, m. p. protopopu.

—□—